

NATUUR EN LANDSCHAP

OP HET SCHERP VAN DE SNEE

Acute problemen: roeien tegen de stroom in en grenzen verleggen

Alhoewel nooit meer mensen dan vandaag op onze activiteiten verschijnen en nooit meer vrijwilligers wekelijks de handen uit de mouwen steken, zien we ons toch geconfronteerd met acute problemen.

1. Geen geld voor bescherming biotoop kleine parelmoervlinder of overwinteringsgebied wilde zwanen

Door het schaarse en terugvallende subsidiebudget van de Vlaamse overheid voor vrijwillige aankopen van bedreigde natuurgebieden worden voor het eerst sinds tien jaar unieke kansen gemist, wat een onherstelbaar natuurverlies betekent. De budgettaire schaarste noodzaakt tot een zeer terughoudend aankoopbeleid. Nu al werden kansen gemist: bijvoorbeeld voor de biotoop van de kleine parelmoervlinder in de Demerstreek, voor de biotoop van de kwartelkoning en het overwinteringsgebied van wilde zwanen in de Getevallei. En dit terwijl de vrijwillige aankoop van de natuurgebieden stukken goedkoper uitvalt voor de overheid dan alle vergoedingen die in het kader van ruimtelijke uitvoeringsplannen uitbetaald worden voor de omzetting op papier van landbouwgebied naar natuurgebied in de valleien, een kleurenwissel die bovendien op het terrein geen enkele versterking van biodiversiteit genereert.

2. Overheidsdienst Agentschap Natuur en Bos (ANB) treedt terug uit landbouwgebied

Een tweede aandachtspunt is de positie van de landschapselementen en de natuur gebonden aan het landbouwgebied. In het natuurvergunningbesluit is er al maar een beperkte vergunningsplicht opgenomen voor ingrepen in holle wegen, taluds, landschapselementen, hagen en bomenrijen in het agrarisch gebied. Concreet: een vegetatiewijziging m.b.t. tot alleenstaande bomen en hagen en struiken in het agrarisch gebied met landschappelijke waarde is vergunningsplichtig en de gemeente kan maar een vergunning geven mits een advies van het Agentschap Natuur en Bos. In zijn beleidsplan voorziet het Agentschap echter om terug te treden uit het agrarisch gebied en het advies in het kader van de vergunningsprocedure niet langer uit te brengen. Onbegrijpelijk en inconsequent als je weet dat in het kader van het bosdecreet hetzelfde agentschap wel advies dient te geven voor bvb. dunningskap in bossen.

NPOB laat natuur en landschap binnen het agrarisch gebied niet los

Naast de inzet voor de natuurgebieden blijven we ijveren voor de landschappelijke kwaliteit en natuur binnen het agrarisch gebied. Denk maar aan het project Graan voor Gorzen, aan het

Parelmoervlinder (zilveren maan) op wateraardbei. Foto Ingrid Beerens en Luc Vervoort

IN OOST- EN MIDDEN-BRABANT

Blauwe kiekendief. Foto Freek Verdonckt

programma Grauwe Gors en de inspanningen die met relatief succes door Natuurpunt van onderuit ondernomen worden om tot een duurzame vestiging van de blauwe kiekendief als broedvogel in de streek te komen. We volgen nauwgezet de ontwikkelingen rond het Europees landbouwbeleid en de relatie met natuur in het landbouwgebied. De ruilverkaveling Willebringen zal met een vergrootglas opgevolgd worden. Want terwijl voor de aankoop van natuurgebieden geen geld meer is en de overheid niet langer beheerde natuurgebieden erkent omwille van budgettaire beperkingen, is er wel nog een massa geld voor een ruilverkaveling, waar tot € 5000 per ha geïnvesteerd wordt in nieuwe landbouwwegen en andere ingrepen die meestal landschappelijk nefast zijn.

Ook bij andere projecten van landinrichting (plattelandsbeheer) wordt soms met geld gegooid als de ingrepen maar niet 'storend' zijn. Zo bijvoorbeeld bij de beheersovereenkomsten met landbouwers. Dit najaar konden we vaststellen dat op vele plaatsen na afloop van de contractperiode van 5 jaar de grasstroken gewoon doodgespoten en terug ingezaaid werden voor het aangaan van een nieuwe contractperiode van 5 jaar. Hierdoor wordt de biodiversiteit terug tot nul herleid. Pure kapitaalvernietiging, want de biodiversiteit herstelt zich pas na een lange periode en het duurt meer dan 5 jaar vooraleer de eerste soorten beginnen terug te komen. Voor dergelijke kapitaalvernietiging is er wel een budget beschikbaar gaande

van € 1200 tot € 1500/ha per jaar, terwijl er voor het beheer van natuurgebieden geen geld beschikbaar is.

Schorsing door Raad Vergunningsbetwistingen van bouwvergunning serrecomplex Geetbets

Op dit vlak hebben we een nieuw succes geboekt. De schorsing van de bouwvergunning door de Raad van State voor de stal van Meldert omwille van de landschappelijke kwaliteiten van het landbouwgebied werd door velen aanzien als een 'arrest Bosman' (*). Een nieuw arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen met Natuurpunt Oost-Brabant als verzoekende partij vernietigde op 10 april de vergunning van een immens serrecomplex in een open ruimtegebied tussen Kortenaken en Geetbets, juist omwille van de landschappelijke waarde van het landbouwgebied (zie verder, p.27). Na het arrest m.b.t. de stal van Meldert kan dit ongetwijfeld als een tweede arrest Bosman aanzien worden voor de vrijwaring van de landschappelijke kwaliteit in het landbouwgebied. Laat ons hopen dat deze arresten effectief het probleem op de maatschappelijke agenda plaatsen. Wij hebben alleszins onze verantwoordelijkheid genomen. Dit in schril contrast met het Agentschap Natuur en Bos dat de intentie heeft om terug te treden als verantwoordelijke overheid t.a.v. de natuurwaarden in het landbouwgebied. Foei ANB! Het bewijst meer dan ooit de noodzaak van een krachtig Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging voor Natuur en Landschap.

** Het arrest-Bosman (1995) is een mijlpaal in het sportrecht waardoor heel de toen gangbare opvattingen rond transferrecht onderuit gehaald werden en een einde gemaakt werd aan de tot dan heersende overtuiging bij de bonden dat sport enkel zijn eigen wetten diende na te leven. De huidige arresten zetten de gangbare mening op zijn kop dat binnen landbouwgebied alles mogelijk is en geen rekening moet worden gehouden met landschappelijke aspecten.*